

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Monasterii monialium ingressus, quibus personis permissus, & quibus de
causis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

modi accessu desistere, id est si post monitionem accedat. Item contra clericum frequentantem monasteria monialium, si ab Episcopo monitus corrigi noluerit, ferenda est pœna suspensionis, imò & excommunicationis & depositionis, si corrigi nolit: Item contra Religiosos accedentes ad monasteria monialium imposita est pœna privationis officiorum, vocis activæ & passivæ ipso facto incurrenda, ut patet ex decreto sacre Congregationis jussu Sixti V. edito anno 1590. quod decretum obligat sub mortali, modo non faciant de licentia Summi Pontificis, vel sacre Congregationis, vel Episcopi. Religiosi (etiam S. Joannis Hieronymitani) tenentur præfatas pœnas subire ante judicis sententiam. Adverte tamen Religiosos exemptos non subjeti censuris latis ab Episcopo contra accedentes ad monasteria monialium absque sua licentia, cum non sint subditi; quare vis hoc tempore Religiosi alloquentes monialem absque licentia puniri possint ab Episcopo ex constitutione Gregorii XV. in Bulla de exemptorum privilegiis *ibid. punct. 3. nu. 1. & punct. 4. nu. 1. & seq.*

4. Laici & clerici à culpa & pœnis jure communi impositis contra frequentantes monasteria monialium, triplici saltem de causa excusari possunt; parvitate materiæ, ut si quis una vel altera vice accedat: legitima consuetudine in contrarium, & licentia Superioris etiam verbali, cum causa rationabili & manifesta, quæ licentia ad accedendum vel ingrediendum absolutè concessa non finitur primo actu. *ibid. punct. 5. nu. 1. & seq.*

5. Sola consanguinitas, per se loquendo, non est justa causa frequentandi monasteria monialium. Levior causa sufficit ad accedendum, quàm ad ingrediendum; cum minus sit accedere, quàm ingredi. *ibid. num. 10. & 11.*

Ingressus monasterii monialium, quibus personis permissus, & quibus de causis.

6. Nomine monasterii intelligitur illud spatium quod intra monasterii januam semper clausum continetur, seu est locus in quo siltere debent moniales, & extra quem nequeunt nobrevi quidem spatio egredi. modo tamen ille locus clausuræ deputatus sit. *ibid. quest. 4. punct. 1. n. 1.*

7. Omnibus personis cujuscunque generis aut conditionis

nis vel sexus fuerint, postquam ad eam ætatem pervenerunt
 que ad rationis usum requiritur, interdictus est in monia-
 lium monasteria ingressus. Adde, neque feminam posse in-
 gredi absque licentia, etiamsi monialis sit, aut ingrediatur
 ut fiat Religiosa: secus si monialis sit ejusdem habitus & or-
 dinis, licet non sit ejusdem monasterii. Imo probabile est
 Reges, Reginas & ipsorum filios & filias, non posse sine licen-
 tia monasteria monialium ingredi, & multo minùs ipsorum
 familias: quamvis contrariam opinionem multi non impro-
 babiliter etiam defendant. *ibid. num. 2. & seq.*

8. Infantibus, qui rationis usum nondum adepti sunt,
 non videtur interdictus in monasteria monialium ingres-
 sus, Quando autem dubitatur an infantes rationis usum
 adepti sint, præsumendi sunt rationis usum adepti, si ad se-
 ptemnium pervenerunt. *ibid. num. 5. & 6*

9. Amens pubes in monasterium sine gravi peccato, in-
 troduci non potest. *ibid. n. 7.*

10. Facultatem ingrediendi monasteria monialium con-
 cedere potest Superior, qui monasterio præest, & cujus est
 clausuram monialibus indicere; exceptis tamen monasteriis
 S. Clarae, & Conceptionis. Unde sequitur Episcopum, Vi-
 carium generalem, & Capitulum sede vacante, aliosque ju-
 risdictionem Episcopalem habentes, concedere posse licen-
 tiam ingrediendi monasteria sibi, & Sedi Apostolicæ subdi-
 ta. *ibid. punct. 2. num. 1 & 2.*

11. Superiores quoque religiosi possunt licentiam ingre-
 diendi concedere in monasteriis sibi subditis. Item religio-
 sus, aut a ius, cui ex privilegio Papæ monasterium aliquod
 subderetur, posset facultatem ingrediendi concedere; quam-
 quam Superiores præfati religiosi possunt contra ipsum re-
 quirere, an facultatem ultra casus licitos concesserit. Abba-
 tissa non potest hanc licentiam concedere, nisi ei delegata
 sit facultas à legitimo Superiore. *ibid. n. 3. & seq.*

12. In monasteria S. Clarae, aut Conceptionis, nullus in-
 gredi potest sine licentia Papæ, neque etiam Fratres Mino-
 res, nisi rogati sint à Prælatiis monialium, ut sibi opem fe-
 rant. *ibid. num. 6 & 7.*

13. Superior qui alit. licentiam ingrediendi concedere po-
 test, non indiget licentia alterius in casibus necessariis, mo-
 do cum paucis ingrediatur, iisque senioribus & religiosis.
ibid. num. 9.

14. Li-

14. Licentia ad ingrediendum claustra monialium debet esse specialis id est in specie continere debet facultatem ingrediendi claustra monialium: deinde debet dari in scriptis, etiam in casibus ordinariis, etiam pro foro interno: consequenter taciturnitas, aut licentia ore tenus non sufficit, & qui cum licentia verbis solum concessa ingreditur, graviter peccat, & penas prædictas incurrit. *ibid. punct. 3. nu. 1. & seq.*

15. Privilegium quod alicui conceditur ad dandam alteri licentiam ingrediendi septa monasterii monialium, non indiget scriptura, quia jura non requirunt scripturam in hujusmodi privilegio, sed solum in ipsamet licentia ingrediendi, & aliud est formaliter loquendo licentia ingrediendi, aliud facultas concedendæ hujusmodi licentiæ. *ibid. num. 4.*

16. Facultas ingrediendi monasteria monialium concedi non debet, nisi ob manifestam, id est, sufficientem & justam monasterii seu monialium utilitatem aut necessitatem, (quæ accipienda est moraliter, non autem physicè,) cui aliter commode occurrere non possit. *ibid. punct. 4. num. 1. & 2. Hinc*

17. Sacerdos causa confessionis, & aliorum sacramentorum, aut causa commendationis animæ aut sepulturæ, aut Missæ celebrandæ in valetudinario ingredi potest monasterium etiam cum socio, dum eo indiget ad præstandum ministerium, cujus causa monasterium ingreditur, etiam si in licentia nulla fiat mentio socii. Idem aliqui putant de religioso quavis de causa ingrediente, sed hoc D. Bonacina non probatur. *ibid. num. 4.*

18. Similiter ingredi possunt chirurgus, barbitonsor, medicus, Superior causa visitationis, vel ad electionem Abbatissæ, bajulus aliquid deferens in utilitatem monasterii, hortulanus ad irrigandum hortum, & iudex ad expellendum malefactorem, etiam si forte malefactor licitè ingressus sit. Item feminae admitti possunt in obsequium monialium, dum in eo monasterio conversæ non existunt; & hoc vnum est etiam, dum id exigit necessitas alicujus monialis particularis. *ibid. num. 5. & seq.*

19. Sutor & sartor, regulariter loquendo, ingredi non possunt sicut nec mater aut consanguinea causa visitationis, aut ad assistendum morti monialis; puellæ tamen admitti possunt causa educationis, modo monasterium consueverit hujusmodi puellas recipere; non autem feminae conjugatae, aut viduæ. *ibid. num. 11. & seq.*

20. Qui ingreditur prætextu vilis ministerii, quod se ipsa præstare non intendit, non excusatur: secus si id præstare intendat, etiamsi ingrediatur cum aliquo pravo sine. *ibid. n. 18.*

21. Non est licitus ingressus, si tempore ingressus cessavit causa ob quam data fuerat facultas ingrediendi: & is qui licentiam sine causa obtinuit, non potest licite ingredi, etiamsi causa tempore ingressus superveniat. Et hoc verum est, licet Superior licentiam sine causa concedere voluerit. *ibid. num. 19. 20. & 21.*

22. Ingrediens monasterium monialium ex justa causa, & cum licentia, non afficitur excommunicatione, si statim non egrediatur; peccat tamen graviter contra clausuræ obligationem si diutius immoretur. *ibid. num. 22.*

23. Ingrediens sine justa causa, & sine licentia speciali cœnobii monialium; item ingredi facientes, permittentes, vel admittentes prætextu facultatum obtentorum ante motum Gregorii XIII. ubi gratia, personas prohibitas, excommunicationem Papæ reservatam incurrunt privationem dignitatum, & inhabilitatem ad illas. Ita Gregor. XIII. & Trident. sess. 25. cap. 5. *ibid. punct. 5. num. 1. & punct. 6. num. 1.*

24. Prælati tam sæculares quàm regulares ingredienti ex causa necessaria, non afficiuntur excommunicatione, etiamsi ducant secum personas non religiosas, nec senes. *ibid. punct. 5. num. 12.*

25. Monialis quæ virum vel fœminam prætextu facultatis ingredientem admittere scienter præsumit in monasterium extra casum necessitatis, incurrit similiter ipso facto excommunicationem Papæ reservatam, & privationem officiorum, ac inhabilitatem ad illa. Abbatisa & alii Superiores monialium eisdem pœnis afficiuntur admittendo aliquem in monasterium. Is autem dicitur admittere, qui directe vel indirecte cooperatur ingredienti, aut qui non impedit, cum teneatur ex officio impedire. *ibid. punct. 6. nu. 8. 9. 11. 12.*

26. Monialis privata, quæ alteri moniali mandat, vel consulit, ut aliquem ingredi permittat, non ligatur his pœnis, modo ipsa non concurrat ad alterius ingressum ex parte ingredientis. *ibid. num. 13.*

27. Ex dictis à fortiori patet, Prælatam, Abbatissam, vel alias Superiores non expellentes ingressum, dum commodè expellere possunt, ligari præfatis pœnis. *ibid. n. 15.*

De

De violatione clausurae ob ingressum feminarum in monasteria religiosorum virorum.

28. Monasterium est spatium illud quod intra monasterii ambitum continetur. Hinc prædia, & domus rusticæ non sunt obnoxia clausuræ: consequenter religiosus potest feminas ad hujusmodi loca causa audiendi sacra admittere. Præterea chorus non est pars monasterii, sacristia verò, si quam non patet aditus nisi per claustra monasterii, subijcitur clausuræ. Item infirmariæ, hospitia, & similia loca non comprehenduntur nomine monasterii: secus dicendum de hortis contiguis monasterio, cum intra monasterii ambitum contineantur, *ibid. quæst. 5. punct. 1. num. 1. & seqq.*

29. Omnibus feminis interdictus est ingressus in monasteria virorum, & non solum conjugatis aut viduis, verum etiam puellis quæ rationis usum nactæ sunt, vel ad septennium pervenerunt. Item & fundatricibus, nisi fortè in regula ipsorum religiosorum habeatur, ut fundatrices decenter comitatus admittantur: imò feminae in dignitate constitutæ non possunt hoc tempore virtute privilegiorum ingredi monasteria monialium; probabile tamen est Reginas & ipsarum filias posse monasteria religiosorum ingredi, etiam absque peculiari privilegio. Religiosi igitur graviter peccant admittendo feminas in sua monasteria, quia cooperantur delicto feminarum, & feminae quoque graviter peccant ingrediendo, etiam si tunc temporis nullus in monasterio religiosus existat. *ibid. punct. 2. num. 1. & seqq.*

30. Nullus præter Romanum Pontificem, vel habentem ab ipso privilegium, potest extra mortis articulum absolvere ab excommunicatione, quam incurrunt feminae ingredientiæ, & religiosi eas admittentes in sua monasteria. *ibid. punct. 3. num. 3.*

Causa excusantes feminas ingredientiæ monasteria virorum.

31. Privilegio Summi Pontificis obtento post constitutiones Pii V. & Gregorii XIII. excusari possunt feminae, monasteria religiosorum ingredientiæ; quamquam si in eo monasterio extet regula non admittendi feminas, & in privilegio non fiat mentio hujus regulæ, non potest femina virtute privilegii ingredi, *ibid. punct. 4. num. 1. & 2.*

32. Femina alicujus dignitatis, quæ potest monasterium virorum ingredi, potest tecum decentem familiam ducere.

Ibid. num. 3.

33. Femina licitè ingredi potest ob necessitatem, ex. gr. ad visitandum infirmum, seu medendum, dum aliud remedium commodum non est. Item feminæ possunt adhuc ingredi monasteria virorum causa Missæ funeris, concionis, sepulturæ, processionis, vel alterius divini officii, vel dum tantus est populi concursus, ut mulieres commodè ingredi Ecclesiam, aut ingredi non possint: imò feminæ possunt ingredi monasterium causa audiendæ Missæ in capella claustrii, modo ad alia loca non progrediantur. Item dum recitantur horæ Canonica, dum fit benedictio candelarum, &c. Item ingredi possunt dum fit lotio pedum, modo tunc legatur Evangelium, vel alia oratio fiat: vel dum aliquis in claustrio professionem emit, cum solitis religiosorum ceremoniis: non autem dum habitum suscipit, neque similiter ingredi possint ad audiendam comediam, vel disputationem. *Ibid. num. 4. & seq.*

34. Quæres, utrum femina ingrediens monasterium tempore divinorum officiorum, seu concionis, &c. non animo audiendi divina, vel concionem, excusari probabiliter possit à peccato & pœnis contra clausuram? Respond. probabiliter excusari posse *Ib. n. 13.*

35. Femina non peccat contra clausuram, si ingrediatur occasione processionis, quam Prælati indixit hoc fine, ut feminæ ingredi possint. Idem aliqua ratione dici potest de ipso religioso processionem ad eum finem indicente; quamquam hujusmodi religiosus peccet abusu potestatis, & sit aliqua pœna dignus *Ibid. n. 14.*

36. Femina quæ justa de causa ingressa est, tenetur statim moraliter egredi, non tamen astrictur excommunicatione, si statim non egrediatur, imò etiam si ad ulteriora loca progrediatur Secus dic de religiosis eam admittentibus. *Ibid. n. 15.*

¶ 16.

Moniales, & pœna violatoribus clausuræ imposita,

Vide v. Confessio, Monasterium.

37. Clausura est spatium, quod intra januam monasterii
 scilicet-